

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a JUDr. Jana Pavlíčka ve věci

žalobce: **JUDr. Libor G.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Radkem Šmerdou, Ph.D.
sídlem Revoluční 1044/23, 110 00 Praha 1 – Staré Město

proti

žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, IČO: 00025429
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
zastoupená Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových, IČO:69797111
sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 128 00 Praha 2

o zadostiučinění za nemajetkovou újmu zaplacením 3 500 000 Kč a písemnou omluvou,
o odvolání žalobce i žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 1. července 2021,
č. j. 23 C 185/2020-691,

takto:

- I.** Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku III. **potvrzuje**, pokud jím bylo rozhodnuto o zamítnutí návrhu na uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci 2,500.000 Kč s úrokem z prodlení v zákonné výši z této částky od 24. 10. 2020 do zaplacení; ve zbývajících částech výroku III. **se mění** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 520.000 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % ročně z této částky od 24. 10. 2020 do zaplacení, do 15 dnů od právní moci rozsudku.

Shodu s prvopisem potvrzuje Nina Waldhauserová.

II. Ve výroku (IV.), jímž byla zamítnuta žaloba v rozsahu požadavku žalobce na opatření písemné omluvy žalovaného podpisem ministra spravedlnosti, se rozsudek soudu I. stupně potvrzuje.

III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně částku 51.368 Kč a na náhradu nákladů odvolacího řízení 10.466,50 Kč, vše do 15 dnů od právní moci rozsudku, k rukám advokáta JUDr. Radka Šmerdy, PhD.

Odůvodnění:

1. Shora označeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku ve výši rovnající se zákonnému úroku z prodlení ve výši 8,25 % ročně z částky 480 000 Kč ode dne 24. 10. 2020 do 14. 12. 2020, a to do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), a povinnost do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku zaslat žalobci omluvu ve formě dopisu následujícího znění: „*Omluva panu JUDr. Liboru G. za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním: Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti se omlouvá panu JUDr. Liboru G., nar. xxx, neboť v trestním řízení vedeném nejprve u Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka v Ostravě, sp. zn. 4 VZV 5/2013, jakož i pod sp. zn. 4 VZV 2/2016, posléze u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 43 T 9/2018, Vrchního soudu v Praze pod sp. zn. 10 To 80/2019 a Nejvyššího soudu pod sp. zn. 8 Tdo 376/2020, došlo vůči jeho osobě dne 6. 12. 2013 a 26. 10. 2016 k vydání nezákonných rozhodnutí o zahájení trestního stíhání, v důsledku čehož mu vznikla nemajetková újma*“ (výrok II.). Žalobu zamítl v rozsahu návrhu na uložení povinnosti žalované zaplatit žalobci částku ve výši 3 020 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení z této částky ve výši 8,25 % ročně ode dne 24. 10. 2020 do zaplacení (výrok III.) a v rozsahu požadavku žalobce na opatření omluvného dopisu podpisem ministra spravedlnosti (výrok IV.). Žalované byla uložena povinnost zaplatit žalobci k rukám jeho právního zástupce náhradu nákladů řízení ve výši 51 368 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok V.), a uložil žalované povinnost zaplatit státu náhradu nákladů řízení ve výši 927,30 Kč, do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok VI.).
2. Takto soud I. stupně rozhodl v řízení o žalobě, již se žalobce podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem (dále jen „OdpŠk“), domáhal zaplacení částky 3.500.000 Kč na zadostiučinění za nemajetkovou újmu z titulu nezákonného trestního stíhání. Nemateriální újma měla žalobci vzniknout v důsledku trestního řízení, které proti němu bylo vedeno na základě usnesení Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, pobočka v Ostravě ze dne 6. 12. 2013, sp. zn. 4 VZV 5/2013, a na základě usnesení Vrchního státního zastupitelství v Olomouci ze dne 8. 11. 2016, sp. zn. 4 VZV 2/2016. Žalobce byl stíhán ze spáchání zločinu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. c), odst. 3 písm. a) tr. zákona; trestní stíhání skončilo dílem zastavením trestního stíhání podle § 188 odst. 1 písm. c) tr.ř., § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř., neboť skutek není trestným činem a není důvod pro postoupení věci, dílem (stíhání zahájené usnesením ze dne 26. 10. 2016) zastavením trestního stíhání z důvodu nepřípustnosti pro promlčení.
3. V průběhu řízení vzal žalobce žalobu co do částky 480.000 Kč zpět, neboť tuto částku stát žalobci po podání žaloby zaplatil. Po částečném zpětvzetí žaloby bylo řízení vedeno z téhož důvodu již jen pro částku 3.020.000 Kč s úrokem z prodlení a o úrok z prodlení z částky 480.000 Kč za dobu od 24. 10. 2020 do 14. 12. 2020.
4. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby. Učinila nesporným uplatnění nároku ke dni 23. 4. 2020 s tím, že k projednání žádosti došlo dne 11. 12. 2020. Žalovaná uznala, že v předmětném řízení došlo k vydání nezákonného rozhodnutí ve smyslu § 7 OdpŠk, namítala však, že v průběhu řízení poskytla žalobci na základě jeho žádosti o předběžné projednání peněžitou satisfakci ve výši 480.000 Kč a žalobci se za trestní stíhání omluvila. Při určení výše peněžitého zadostiučinění aplikovala kritéria vyplývající z judikatury Nejvyššího soudu (rozsudek ze dne 21. 8. 2012,

sp. zn. 30 Cdo 2256/2011), konkrétně přihlédla k povaze trestní věci, skutečnosti, že se jednalo o trestnou činnost přímo související s profesí žalobce, k délce trestního řízení a následkům způsobeným trestním stíháním v osobnostní sféře žalobce, k přetrvávajícímu zásahu do zdravotní sféry žalobce, když došlo k rozvinutí posttraumatické stresové poruchy, k zásahu do sféry profesní spočívající v pozastavení výkonu advokacie a k masivní medializaci a narušení dobrého jména a pověsti. Shledala důvody pro přiznání zadostiučinění v peněžní formě ve výši odpovídající částce 6 000 Kč za měsíc, trestního stíhání celkem 480 000 Kč.

5. Soud I. stupně vzal za prokázaný průběh trestního stíhání, které bylo vůči žalobci zahájeno dne 6. 12. 2013 usnesením o zahájení trestního stíhání pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb. Dne 26. 10. 2016 bylo vydáno další usnesení o zahájení trestního stíhání pro trestný čin zneužití pravomoci úřední osoby podle ustanovení § 329 odst. 3 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb. Dne 15. 2. 2018 podalo Vrchní státní zastupitelství v Olomouci obžalobu k Obvodnímu soudu pro Prahu 4, který obžalobu následně předložil k rozhodnutí Vrchnímu soudu v Praze jako soudu věcně příslušnému. Usnesením Nejvyššího soudu ze dne 5. 9. 2018 bylo rozhodnuto, že věcně příslušným soudem k projednání věci je Městský soud v Praze. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 11. 7. 2019 bylo trestní stíhání vedené na základě usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 6. 12. 2013 zastaveno podle § 172 odst. 1 písm. c) tr. ř., neboť žalovaný skutek není trestným činem a není důvod k postoupení věci. Trestní stíhání vedené na základě usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 26. 10. 2016 bylo rovněž zastaveno, neboť je z důvodu promlčení nepřipustné. Proti tomuto usnesení byla podána stížnost státního zástupce, usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 24. 10. 2019 byla stížnost podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítnuta jako nedůvodná. Řízení bylo pravomocně zastaveno ke dni 24. 10. 2019. Dovolání Nejvyššího státního zástupce bylo usnesením Nejvyššího soudu ze dne 11. 8. 2020 podle § 265i odst. 1 písm. a) tr. ř. odmítnuto pro nepřipustnost. Trestní stíhání žalobce trvalo 6 let a 9 měsíců, z toho 3 roky a 9 měsíců probíhalo souběžně trestní stíhání vedené na základě usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 26. 10. 2016. Trestní stíhání se projevilo v osobnostní sféře žalobce ve sféře zdravotní (obtíže s usínáním, udržením spánku, obtíže s koncentrací, psychickou labilitou, střídajícími se stavy podrážděnosti, emočního nezájmu, opakované reaktivní depresivní stavy, byl nucen vyhledat psychologickou a psychiatrickou intervenci, trpí posttraumatickou stresovou poruchou), společenské (trestní stíhání poškodilo čest žalobce, zničilo vztahy s celou řadou osob a s ohledem na masivní mediální dehonestaci došlo ke zpochybnění dobrého jména), rodinné (rodiče žalobce i jeho manželky těžce nesli trestní stíhání žalobce, a to i vzhledem k tomu, že byli ve vysokém věku vyslýcháni), ve sféře profesní (žalobci byl v důsledku vedené trestního stíhání pozastaven výkon advokacie). Trestní stíhání žalobce bylo rozsáhle medializováno formou desítek až stovek článků v celostátních periodících a relací v celoplošných televizích. Výsledek trestního stíhání byl veřejně přijat s minimálně rozpaky, spíše však nesouhlasně. Žalobce uplatnil u žalované dne 3. 2. 2021 další nároky z týchž odpovědnostních titulů, tj. z nezákonných rozhodnutí, a to náhradu nákladů obhajoby, nárok na náhradu ušlého zisku a nárok na náhradu nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku řízení za 6 let a 9 měsíců ve výši 238 000 Kč.

Právním posouzením skutkového stavu podle § 5 písm. a), § 7 odst. 1, § 8 odst. 1, § 31 odst. 1, 3 a § 31a odst. 1, 2, OdpŠk dospěl soud I. stupně k závěru, že žalobci v důsledku trestního stíhání, které neskončilo odsouzením, vznikla škoda i nemajetková újma; uplatněný nárok na zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou žalobci samotným vedením trestního stíhání je co do základu důvodný. Žalobce předběžně uplatnil nárok u žalovaného podle § 14 odst. 1, 3 OdpŠk, v zákonné šestiměsíční lhůtě uspokojen nebyl, věc může být projednána před soudem (§ 15 odst. 2 OdpŠk).

Při posouzení přiměřeného zadostiučinění za nemajetkovou újmu vycházel soud I. stupně s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 3. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2555/2010, resp. ze dne 3. 7. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4280/2011 z ustálených závěrů soudní praxe, podle nichž

musí být újma vzniklá vedením trestního stíhání prokázána, stejně jako její intenzita odůvodňující peněžité odškodnění. Při stanovení formy a výše zadostiučinění vycházel z kritérií povahy trestní věci, délky trestního řízení a dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry žalobce a zabýval se otázkou, zda částka, přiznaná žalobci na zadostiučinění újmy na základě uplatnění týchž kritérií, je přiměřená a postačující pro spravedlivé zadostiučinění za újmu druhu a intenzity, která byla v řízení prokázána.

Soud I. stupně uzavřel, že v důsledku trestního stíhání došlo k negativním změnám – zásahům do osobní integrity žalobce ve sféře zdravotní, profesní, včetně pozastavení výkonu advokacie na cca 14 měsíců, a do sféry rodinné a společenské. Soud I. stupně vzal sice za prokazanou rovněž masivní medializaci ohledně trestního stíhání žalobce; s odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1343/2020 a 30 Cdo 4280/2011 však dospěl k závěru, že k medializaci trestního stíhání žalobce nedošlo v důsledku excesu orgánů činných v trestním řízení při informování veřejnosti o trestním stíhání ze zákonných mezí § 8a odst. 1 tr. ř., tedy nelze přičítat státu k tíži, že princip presumpce nevinny byl narušen sdělovacími prostředky či dokonce že jimi byl narušen ve značné míře. Excesem ve smyslu citované judikatury byl pouze postup orgánů činných v trestním řízení při informování sdělovacích prostředků o zahájení trestního stíhání žalobce. Soud I. stupně uzavřel, že takto došlo k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a medializací trestního stíhání žalobce. Naopak mediální výstupy, které se týkaly domnělých vazeb mezi žalobcem a dalšími osobami, nelze plně přičítat k tíži žalované. Soud I. stupně uvedl, že k okolnosti, že trestní stíhání žalobce bylo předmětem zájmu médií, již přihlédla žalovaná při posouzení žádosti o předběžné projednání nároku, přičemž dopad zveřejnění informací o trestním stíhání žalobce oslabuje i fakt, že žalobce sám nežádal příslušné vydavatele o uveřejnění tzv. dodatečného sdělení podle § 11 tiskového zákona (č. 46/2000 Sb.). Případy zásahů do osobnostní sféry samotnými médii podle obecných norem občanského zákoníku, předložené žalobcem (týkající se článků V., Š. i H., bulvár za lživé články zaplatil milióny, R. rodina má dostat od bulváru 900 000 Kč) se týkají ochrany osobnosti proti zásahům způsobeným samotnými vydavateli a ke srovnání s nároky uplatněnými podle OdpŠk se nehodí, neboť se jedná o jiný typ zásahu do nemajetkové sféry poškozených.

Co se týká srovnávací judikatury, soud I. stupně nepovažoval za adekvátní žalobcem označený případ zdravotní sestry paní M., které bylo nepravomocně přiznáno odškodné za nemajetkovou újmu ve výši 700 000 Kč, z důvodu neodpovídajícího typu trestné činnosti, délky trestního stíhání a zejména okolnosti, že jde o nepravomocné rozhodnutí. Vzhledem k další pasivitě žalobce vyhledal případy, které považoval za obdobné z hlediska judikaturou vymezených kritérií.

6. Soud I. připustil, že nejedná o případy, které by byly zcela příléhavé. Srovnával řízení Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 19 C 304/2011 (sp. zn. Městského soudu v Praze 70 Co 27/2019), v němž došlo k přiznání částky 700 000 Kč, kdy poškozená advokátka a insolvenční správkyň byla stíhána pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku, trestní stíhání trvalo 5 let a 8 měsíců, nedošlo k rozsáhlé medializaci případu, pozastavení výkonu advokacie na 2 roky. Soud I. stupně shledal újmu, která poškozené vznikla, intenzivnější než újmu, která vznikla žalobci, neboť poškozená byla opakovaně pravomocně odsouzena, teprve po druhém zásahu Nejvyššího soudu zproštěna obžaloby.

Dále srovnával řízení Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 11 C 9/2015 (69 Co), přiznána částka 500.000 Kč, řízení trvalo 3 roky, obvinění ze spáchání trestných činů, za které hrozil trest odnětí svobody až na 12 let, poškozený byl ve vysoké policejní funkci, trestní řízení se projevilo na pracovišti, byl propuštěn od policie, nemohl nalézt práci, trpěl nedostatkem financí, trpěl v osobním životě, došlo ke zdravotním komplikacím, nelze ponechat stranou ani rozsáhlou medializaci případu.

Na základě porovnání s uvedenými případy dospěl soud I. stupně k závěru, že částka 480 000 Kč, kterou žalovaná již plnila, je částkou přiměřenou, „byť zde došlo k zásahům tak, jak byly tvrzeny

ze strany žalobce, a tyto byly i ze strany žalobce fakticky prokázány“. Soud I. stupně přihlížel i k faktu, že žalobce uplatnil z téhož odpovědnostního titulu další nároky a na náhradu ušlého zisku za období, kdy nemohl vykonávat advokacii, a náhradu nemajetkové újmy z titulu nepřiměřené délky samotného vedení trestního stíhání, s tím, že některé okolnosti, např. délku stíhání, žalobce takto požaduje odškodnit duplicitně a dostane se mu na základě uplatnění tohoto kritéria zřejmě dalšího zadostiučinění.

Vzhledem k tomu, že částka, kterou již žalovaná plnila, je postačující k zadostiučinění za újmu, která žalobci v důsledku trestního stíhání vznikla, soud I. stupně žalobě vyhověl pouze co do požadavku na příslušenství již vyplacené částky a ve zbytku žalobu zamítl.

Soud I. stupně přiznal žalobci právo na písemnou omluvu žalovaného státu s konstatováním porušení práva vedením nezákonného trestního stíhání, když tato forma zadostiučinění je způsobilá částečně reparovat vzniklou nemajetkovou újmu, a to zejména s ohledem na medializaci případu a skutečnost, že žalobce je advokát. Soud však zamítl požadavek žalobce na opatření dopisu podpisem ministra spravedlnosti, s tím, že pochybení se dopustil stát, nikoli ministr spravedlnosti.

7. Tento rozsudek napadli včasným a přípustným odvoláním oba účastníci řízení.
8. Žalobce napadl rozsudek soudu I. stupně v rozsahu zamítavých výroků III. a IV. Odvolací důvody podřadil ustanovení § 205 odst. 2 písm. e), písm. g) o. s. ř. Nesouhlasil s právním názorem soudu I. stupně, že částka ve výši 480 000 Kč, jež byla žalobci dosud žalovanou přiznána, je dostačující k odčinění nemajetkové újmy, která mu vznikla v důsledku nezákonného trestního stíhání; vytýkal soudu I. stupně, že uvedený závěr nereflektuje adekvátně všechny relevantní okolnosti trestního stíhání žalobce.

Žalobce namítal, že soud I. stupně nedostatečně zohlednil skutečnost, že neúměrná medializace případu žalobce byla vyvolána excesivním jednáním orgánů činných v trestním řízení. Soud I. stupně nezhodnotil přímý vliv počínání OČTŘ na extrémní charakter medializace případu žalobce, jakož i na její účelovost. Soud I. stupně vzal za prokázané, že trestní stíhání žalobce bylo rozsáhle medializováno, celkový způsob jednání OČTŘ však nehodnotí jako excesivní, když takto hodnotí jen část vystoupení OČTŘ ve vztahu k médiím, k němuž došlo na samém počátku trestního stíhání. Žalobce má za to, že postup OČTŘ je zapotřebí klást do přímé příčinné souvislosti s neúměrnou medializací, která ve vztahu k jeho osobě proběhla. Poukazoval přitom na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 1343/2020 ze dne 19. ledna 2021 a sp. zn. 30 Cdo 4280/2011 ze dne 3. července 2012, k otázce příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a excesivní medializací stíhání jako skutečnosti, která újmu zakládá či zvyšuje. V řízení bylo prokázáno, jednání OČTŘ spočívající v nemístných vyjádřeních k osobě žalobce a evidentním poskytováním neveřejných informací médiím bylo zřejmou příčinou nepříznivého následku v podobě extrémní a negativní medializace případu žalobce. Bylo pouze přirozeným důsledkem chodu věci, že její intenzita se postupem času zvyšovala co do rozsahu i kvality. Původce této zhoubné medializace však byl patrný po celou dobu řízení, nikoliv pouze na jeho počátku. Navíc, informaci o skončení vyšetřování se sdělovací prostředky dozvěděly dříve než samotný žalobce. Závěry soudu I. stupně o pouhém nepatrném či ojedinělém excesivním jednání OČTŘ nevyvolávajícím další negativní důsledky tedy nejsou správné. Soud I. stupně současně uvedl, že i sama žalovaná při přiznávání částky 480 000 Kč k rozsáhlé medializaci případu přihlíděla. K tomu nutno dodat, že i v případě, že by tomu tak skutečně bylo, žalovaná tak již nijak neucinila ve vztahu ke skutečnosti, že medializace byla způsobena především OČTŘ, jejichž povinností bylo soukromí žalobce chránit. Vystupování a konání orgánů činných v trestním řízení mělo za následek mimořádné prohloubení újmy způsobené žalobci nezákonným rozhodnutím o zahájení jeho trestního stíhání. Bylo prvotní příčinou medializace, která výrazně a nevratně poškodila osobnostní sféru žalobce a jeho rodiny.

Žalobce dále namítal, že soud I. stupně adekvátně nepřihlédl ani k postavení žalobce jakožto osoby veřejně činné a známé, nedocenil závažnost zásahu do profesní sféry žalobce, jenž byl trestně stíhán jako advokát, a výši zadostiučinění určil v návaznosti na nepřiléhavou srovnávací judikaturu.

Žalobce dále nesouhlasil s názorem soudu I. stupně, podle něhož nelze při určení výše zadostiučinění za újmu vzniklou v důsledku vedení trestní řízení proti žalobci odhlédnout od skutečnosti, že žalobce se u žalované v samostatném řízení domáhá ušlého zisku za období, kdy nemohl vykonávat činnost advokáta, a dále se domáhá i náhrady nemajetkové újmy z titulu nepřiměřené délky samotného vedení trestního stíhání. Soud tak má za to, že se jedná o okolnosti, které žalobce požaduje odškodnit dvakrát, neboť k projednání těchto nároků dojde ze strany žalované v rámci mimosoudního řízení. Uvedený argument je však zcela neopodstatněný, neboť domáhá-li se žalobce rovněž náhrady majetkové újmy (ušlého zisku), mohou sice soudy i toto řízení zohlednit; nikoliv však způsobem, že žalobce „stejně něco dostane“.

Žalobce dále s odkazem na judikaturu Ústavního soudu uvedl, že je-li deklarována újma, v daném případě spočívající ve ztrátě prestiže, zaměstnání, ovlivnění rodinného života a zdraví, jak soudy samy konstatovaly, povinnosti k její náhradě se není možné podle ustanovení § 2 OdpŠk zprostit, nemůže stát bagatelizovat závažnost újmy přiznáním nepřiměřeně nízké náhrady; takové jednání je třeba považovat za obcházení zákona i jeho účelu. Zákon č. 82/1998 Sb. zavazuje stát absolutně, objektivně, a je nezbytné, aby ten pochybením vzniklé škody (újmy) nahradil v maximálně možné míře. (Nález Ústavního soudu ze dne 27. září 2016, sp. zn. IV. ÚS 3183/15, publikovaný ve Sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu pod č. 183/2016.)

Žalobce dále setrval na požadavku opatření omluvného dopisu podpisem ministra spravedlnosti. Uvedl, že ministerstvo je monokratickým orgánem, neboť ministr jej řídí, vykonává pravomoci v rozsahu působnosti ministerstva a odpovídá za jeho činnost. Ministr je na základě svého pověření řídit ministerstvo nadán pravomocí delegovat určité pravomoci na vedoucí pracovníky ministerstva. Tím se však nezbujuje odpovědnosti za rozhodnutí učiněná na základě takové delegace. Ministr jako představitel monokratického orgánu je jeho představitelem, tento orgán fakticky ztělesňuje. Z toho důvodu má z hlediska morálního odčinění vzniklé nemajetkové újmy pro žalobce mimořádný význam, aby bylo písemné vyhotovení omluvy žalované opatřeno právě podpisem ministra spravedlnosti.

Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud rozsudek I. stupně v napadených výrocích III. a IV. změnil tak, že žalobě v plném rozsahu vyhová.

9. Žalovaná ve vyjádření k odvolání žalobce navrhla potvrzení rozsudku soudu I. stupně. Přiznanou částku zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání považovala za přiměřenou. Sama podala odvolání pouze do výroku o nákladech řízení mezi účastníky navzájem (V.). Namítala, že rozsah 12 úkonů právní služby, které by žalovaná měla žalobci nahradit, neodpovídá zákonem deklarované potřebnosti k účelnému uplatňování nebo bránění práva. Žalovaná shledala nedůvodné přiznání náhrady min. za 2 x doplnění žaloby. Advokát by měl být schopen žalobu precizovat už při prvním podání k soudu bez nutnosti být několikrát vyzván k jejímu doplnění. Neúčelné jsou rovněž 2 porady za účelem doplnění žaloby (dne 17. 4. 2021 a 24. 6. 2021) a porada před podáním žaloby, kterou lze zahrnout do úkonu převzetí a příprava zastoupení. Žalovaná předložila vlastní výpočet náhrady nákladů řízení žalovaného, podle níž výše náhrady činí 30.798 Kč, a navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v nákladovém výroku V. příslušným způsobem změnil.
10. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek a řízení mu předcházející podle § 212 a § 212a odst. 1 a 5 o. s. ř.
11. K odvolání žalobce: Odvolací soud vycházel z (odvoláním žalobce nenapadených) skutkových zjištění soudu I. stupně o průběhu trestního stíhání žalobce a o druhu a intenzitě újmy,

kteřá žalobci vznikla v souvislosti s trestním stíháním ve sféře zdravotní, pracovní, rodinné a společenské.

12. Ustálené závěry soudní praxe k otázce odškodňování nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání lze obecně shrnout tak, že trestní stíhání (a to zejména trestní stíhání, které trvá po mnoho let a je ukončeno konstatováním, že se skutek nestal, nebo nebyl trestným činem) představuje velmi závažný zásah do právní sféry jednotlivce. Nárok na náhradu škody v případě nezákonné vedeného trestního stíhání přitom neplyne jen z čl. 36 odst. 3 Listiny, ale přímo z principů materiálního právního státu (srov. např. nález sp. zn. II. ÚS 2175/16 ze dne 13. 3. 2018). Přestože zhodnocení intenzity újmy závisí na jedinečných okolnostech případu a vzpírá se jednoduchému "tabulkovému přístupu", je nutno zajistit, aby i zadostiučinění za majetkovou újmu způsobenou státem bylo přiznáváno s respektem k principu rovnosti před zákonem a aby se jednotlivcům ve srovnatelných případech dostalo srovnatelné právní ochrany (nález sp. zn. II. ÚS 2175/16).
13. Zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a odst. 2 OdpŠk, jež je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jež tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Kritéria povahy trestní věci, délky trestního stíhání a dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby, jsou tedy v rozsudku Nejvyššího soudu z 27. 6. 2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, publikovaném ve Sbírce pod č. Rc 122 / 2012, uvedena pouze příkladmo.
14. Soud I. stupně učinil závěr o výši peněžitého zadostiučinění – jež je klíčovým problémem v nyní projednávané věci, na základě postupu, který je v soudní praxi již ustálený a Ústavním soudem obecně akceptován či dokonce považován za nutný (srov. nález sp. zn. IV. ÚS 3183/15 ze dne 27. 9. 2016), neboť jiný postup by ani nebylo možné považovat za předvídatelný: totiž postup spočívající ve srovnání intenzity zásahu (resp. výše zadostiučinění) s podobnými případy, které již byly v soudní praxi vyřešeny. Vycházel přitom z judikatury Nejvyššího soudu, která stanoví základní kritéria pro srovnávání případů a určování výše peněžitého zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním (srov. rozsudek sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 ze dne 27. 6. 2012) a aplikoval kritéria a) povahy trestní věci, b) délky trestního řízení, c) následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného žalobce osoby.
15. Soud I. stupně provedl toto srovnání (s případy, které sám zvolil, když žalobce žádné referenční případy soudu nenavřhl) důkladně a přezkoumatelně tak, že je z něj dostatečně patřno, které konkrétní okolnosti srovnávaných případů jsou podobné a ve kterých naopak shledal odlišnosti. Pečlivě provedené srovnání se však týkalo případů, které se s danou věcí shodovaly pouze zčásti (jen jednom či dvou dílčích kritériích, zpravidla v povaze trestní věci, délce stíhání a v dopadech do rodinného života a zdravotního stavu); ostatně sám soud I. stupně konstatoval, že se nepodařilo nalézt případ srovnatelný v míře umožňující převzetí závěrů o částce, která je přiměřeným zadostiučiněním za nemajetkovou újmu zjištěné intenzity.
16. Při vymezení rozhodných objektivních okolností, které v souhrnu charakterizují nemajetkovou újmu, která žalobci v daném případě vznikla, však a) dostatečně nezohlednil intenzitu zásahu do práv žalobce vyplývající z okolnosti, že obě jeho trestní stíhání byla vedena pro skutky, které nejsou trestným činem; b) nevypořádal se dostatečně se specifickými okolnostmi případu žalobce, spočívajícími v excesivní medializaci jeho věci, přičitatelné státu a v jejích – minimálně v dohledné době, neodčinitelných následcích. V důsledku uvedeného pochybení ve vymezení hypotézy právní normy (konkretizaci okolností, za nichž k nemajetkové újmě došlo), nelze bez dalšího schválit ani závěry, k nimž soud I. stupně dospěl ohledně výše peněžitého zadostiučinění.

17. Z důkazů provedených před soudem I. stupně, resp. ze zjištění soudu I. stupně vyplývá, že a) žalobce byl trestně stíhán pro skutky, které nelze podřadit žádné skutkové podstatě trestného činu (ke stíhání zahájenému usnesením ze dne 6. 12. 2013 srov. výrok I. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. 43 T 9/2018, resp. ke stíhání zahájenému usnesením ze dne 26. 10. 2016 srov. bod 82 odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 376/2020), a že tato námitka byla obsahem stížností žalobce proti usnesení o zahájení trestního stíhání (odůvodnění stížností na č. l. 59, resp. č. l. 95); b) že sdělovací prostředky s celostátní distribucí, včetně celoplošných televizních stanic informovaly o obvinění žalobce v prosinci 2013 v den, kdy žalobce převzal usnesení o zahájení trestního stíhání, přičemž z obsahu zpráv bylo zjevné, že minimálně časopisu Respekt a příslušnému redaktoru České televize byla tato informace poskytnuta již dříve, a to v rozsahu podstatně širším, než uváděla posléze vydaná tisková zpráva, když zprávy obsahovaly podrobné citáty z ještě nedoručeného usnesení o zahájení trestního stíhání žalobce (účastnický výslech žalobce ve spojení s listinami: doručenko č. l. 49 – o doručení usnesení podle § 160 odst. 1 tr. ř. z 6. 12. 2013 žalobci dne 11. 12. 2013, Respekt, Idnes, Lidové noviny, a další servery dne 11. 12. 2013 v dopoledních, či časných odpoledních hodinách, s odvoláním na obsáhlý materiál zveřejněný dříve téhož dne týdeníkem Respekt: „Xxx xxx xxx“, apod.); c) o trestní věci žalobce bylo posléze po celou dobu trestního stíhání rozsáhle referováno ve sdělovacích prostředcích s celostátním zásahem. Mediální výstupy obsahovaly i podrobná líčení okolností, z nichž vycházely úvahy orgánů činných v trestním řízení a které vedly k zahájení trestního stíhání žalobce, včetně citací z pořízených odposlechů. Výslovně zpětně zpochybňovaly integritu a odbornost žalobce při výkonu funkce státního zástupce VSZ v Praze (*Účty doktora G., detaily z obvinění špičky zdejší veřejné žaloby – Respekt 18/ 7. – 13. duben 2014, iDnes.cz, Xxx xxx xxx, xxx xxx xxx, xxx xxx xxx, Policie: byznys s krytím žalobce, Xxx, Firma, na které rychle vydělal 325 milionů, Policie se zajímá o xxx xxx xxx Kouzelné jmění žalobce G., Lidové noviny, Xxx xxx xxx, Lidovky.cz, G. Xxx xxx xxx, L. něco vymyslí, říkal R. podle odposlechů M., 263, Lidovky.cz, Odposlechy: xxx xxx xxx, noviny.cz, xxx xxx xxx*) a naznačovaly, že jakékoli kontakty se žalobcem mají potenciál ohrozit společenské, resp. pracovní postavení (*xxx xxx xxx*); d) výsledek trestního řízení byl v médiích a v reakcích laické veřejnosti reflektován spíše negativně (*Respekt: xxx xxx xxx, iRozhlas, xxx xxx xxx*) a v návaznosti na to byl polemicky komentován i právníky v politických funkcích (*xxx xxx xxx, iDnes, xxx xxx xxx*).
18. Na základě uvedených zjištění dospěl odvolací soud k závěru, že přestože oficiální tisková zpráva o zahájení trestního stíhání žalobce, vydaná Vrchním státním zastupitelstvím v Olomouci dne 11. 12. 2013, odpovídá požadavkům zákona (§ 8a odst. 1 tr. ř., podle něhož „*Při poskytování informací o své činnosti veřejnosti orgány činné v trestním řízení dbají na to, aby nezveřejnily o osobách zúčastněných na trestním řízení údaje, které přímo nesouvisí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu, že dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem není vina vyslovena, nelze na tobo, proti němuž se vede trestní řízení, bledět, jako by byl vinen (§ 2 odst. 2). V přípravném řízení nesmějí zveřejnit informace umožňující zjištění totožnosti osoby, proti které se vede trestní řízení, poškozeného, zúčastněné osoby a svědka“), vybočuje informování o trestní věci žalobce orgány činnými v trestním řízení, k němuž došlo před doručením usnesení o zahájení trestního stíhání žalobci, tedy nutně činností orgánů činných v trestním řízení, z rámce vymezeného shora citovaným § 8a odst. tr. ř. Pokud byla takto sdělovacím prostředkům poskytnuta usnesení o zahájení trestního stíhání v plném znění, prepisy odposlechů a dílčí zjištění získaná v rámci vyšetřování (např. o majetkových poměrech žalobce), nelze učinit závěr, že zveřejněné informace o trestním stíhání žalobce a navazující spekulace o druhu a rozsahu trestné činnosti žalobce jsou výsledkem kombinace veřejně dostupných zdrojů a prohlášení orgánů činných v trestním řízení, které odpovídají požadavkům zákona. Z uvedených důvodů nedošlo k přetržení příčinné souvislosti mezi vedením trestního stíhání a jeho medializací jako skutečností, která újmu zakládá či zvyšuje.*

19. Nejen sama excesivní medializace je přičitatelná státu, nýbrž i její následek spočívající v tom, že v důsledku vedení „paralelního mediálního procesu“ ve věci žalobce byla veřejnost postupně utvrzována v přesvědčení o jeho vině, takže ani pro žalobce příznivý výsledek řízení, vyvracející široce publikovaná podezření, že – zjednodušeně řečeno, zneužíval úřední pravomoc ve prospěch třetích osob, již není sdělovacími prostředky a veřejností akceptován. Se žalovanou lze souhlasit v tom, že téma výkonu pravomoci úředních osob, případně zneužití této pravomoci za účelem osobního prospěchu, je pro média atraktivní, a proto byla trestní věc žalobce široce publikována a opakovaně do rozebírána. Nelze však přisvědčit názoru, že právě z tohoto důvodu je přetržena příčinná souvislost mezi trestním stíháním žalobce a následky dlouhodobé a rozsáhlé medializace trestního stíhání žalobce. Právě vzhledem k atraktivnosti tématu výkonu veřejné pravomoci a jejího zneužívání a zájmu o soukromí veřejně známých osob, nebylo (za předpokladu rozumu průměrného člověka /§ 4 odst. 1 o. z./) možné nepředvídat a neočekávat, že poskytnutí informací o trestní věci žalobce, atraktivních z hlediska přirozeného zájmu obecnosti, tedy zejména citací z usnesení o zahájení trestního stíhání a odposlechů, povede k širokému pokrytí tématu ve všech celostátních denících, a to jak tištěných, tak internetových, včetně zájmu o další vývoj věci a průběžného vytváření laického povědomí o vině žalobce bez ohledu na výsledky trestního řízení. Pokud takový následek nutně vyplývá z povahy provozování sdělovacích prostředků a jejich vlivu na vytváření laického veřejného mínění, nelze učinit jiný závěr než že ten, kdo sdělovacím prostředkům podrobnosti z neveřejného přípravného řízení v trestní věci žalobce sdělovacím prostředkům poskytl, takový následek způsobit chtěl, či minimálně byl srozuměn s tím, že následek v podobě předběžného společenského odsouzení žalobce nutně vznikne a jeho následky mohou přetrvat i samotné skončení trestního stíhání. Z tohoto důvodu odvolací soud uzavírá, že shora dovozený exces (byť neztotožněných) orgánů činných v trestním řízení, spočívající v poskytnutí neveřejných informací z přípravného řízení, včetně obsahu odposlechů, byl i příčinou následku v podobě veřejného povědomí o vině žalobce, které přetrvává i po zastavení trestního stíhání, a dokonce vyvolalo i veřejně vyjadřovanou nevoli vůči výsledku trestního stíhání; vzhledem k takto dovozenému zavinění orgánů činných v trestním řízení na vzniku uvedených následků odvolací soud dospěl k závěru, že rovněž následky vyplývající z medializace věci je nutno přičítat státu.
20. Okolnost, že žalobce nepožadoval na vydavateli uveřejnění informace o konečném výsledku řízení jako dodatečného sdělení podle § 11 tiskového zákona, není rozhodná. Odkaz soudu I. stupně resp. žalované na možnost využití tohoto nástroje představuje bagatelizaci dopadů excesivní medializace trestního stíhání do osobní integrity žalobce nejen vzhledem k faktu, že využití institutu dodatečného sdělení časově spadá až do období po skončení trestního stíhání, takže není způsobitelné odvrátit či zmírnit újmu, která žalobci vznikala v průběhu trestního stíhání v důsledku publikování neveřejných informací z přípravného řízení, nýbrž rovněž proto, že v daném případě byl efekt výsledku trestního řízení, příznivého pro žalobce, potlačen významně rozšířeným povědomím o vině žalobce založeným na předchozím „rozsouzení“ věci v médiích.
21. Odvolací soud tedy – odlišně od soudu I. stupně posoudil existenci příčinné souvislosti trestního stíhání a následků excesivní medializace trestního stíhání žalobce. Uzavřel, že tyto následky, tj. že trestní stíhání žalobce vešlo ve všeobecnou známost, bylo z tohoto důvodu provázeno společenskou i odbornou ostrakizací žalobce a negativní dopad na pověst žalobce přetrvává i po skončení stíhání, představují významnou okolnost charakterizující intenzitu nemajetkové újmy, která vznikla žalobci v důsledku trestního stíhání. Spolu s dopady trestního stíhání, zjištěnými soudem I. stupně ve sféře zdravotní (žalobce trpěl nespavostí, nechutenstvím, byl nucen vyhledat i psychiatrickou i další lékařskou pomoc, trestní stíhání přispělo k rozvoji posttraumatické stresové poruchy), profesní (pozastaven výkon advokacie na cca 14 měsíců), rodinné (zasažení manželky žalobce včetně jejich rodičů i syna žalobce následky kampaně, týkající se zejména žalobcových nadstandardních majetkových poměrů, výslechy a provedením domovní

prohlídky, což si žalobce dával za vinu) a společenské (přátelé a známí žalobce z právnických profesí upustili od veřejných styků se žalobcem, když vešlo ve známost, že žalobce je podezřelý ze spáchání rozsáhlé a závažné trestné činnosti, když do médií unikly informace o prověřování uměle vykonstruovaných podezření ze spáchání sabotáže, účasti na organizované zločinecké skupině, praní špinavých peněz, zneužití pravomoci úřední osoby) a osobní integrity (žalobce byl dlouhodobě sledován a odposloucháván), a dále spolu s faktem, že žalobce byl po dobu 6 let a 9 měsíců stíhán pro skutky, které nejsou trestným činem, představují uvedené okolnosti případ do té míry jedinečný, že ze závěrů dosud rozhodnutých věcí lze vycházet pouze v omezené míře.

22. Soud I. stupně přílehavě zvolil jako referenční případ Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 19 C 304/2011 (sp. zn. Městského soudu v Praze 70 Co 27/2019), který se shoduje s případem trestního stíhání žalobce v podstatných aspektech povahy trestní věci (stíhání advokátky a insolvenční správkyňe po dobu 5 let a 8 měsíců pro trestný čin krivé svědecké výpovědi), délky trestního stíhání i nemajetkových dopadů pozastavení výkonu advokacie v důsledku trestního stíhání na dobu několika let (pozastavený výkon advokacie na dobu 2 let, opakovaně odsouzena před zproštěním, následky v osobnostní sféře pracovní, osobní a zdravotní). Naopak důvod, pro nějž soud I. stupně považoval intenzitu dopadů trestního stíhání této charakteristiky za významně vyšší a odůvodňující přiznání zadostiučinění vyššího (700.000 Kč), než bylo dobrovolně žalovanou plněno žalobci (480.000 Kč), a to, že poškozená byla opakovaně zproštěna obvinění v dovolacím řízení a posléze – za nerespektování závazného právního názoru dovolacího soudu, opětovně odsouzena, zatímco trestní stíhání žalobce bylo bez nařízení hlavního líčení zastaveno, odvolací soud nepovažuje za významné. Dopady několikaletého přerušení možnosti odborného působení v prestižním právnickém povolání do profesní sféry osobnosti jsou – bez ohledu na konkrétní průběh trestního stíhání – srovnatelné a srovnatelná je i doba nejistoty, která vyplývá ze samotného vedení trestního stíhání proti poškozenému (byť v případě žalobce o cca 1,5 roku delší). Ostatní soudem I. stupně uvažované případy nevykazují pro rozhodnutí v dané věci významné množství jednotlicích prvků.
23. Protože se uvedený případ v základních parametrech (povaha trestné činnosti, doba trvání trestního stíhání, dopady do profesní sféry) shoduje se souzenou věcí, je namíste odškodnit nemajetkovou újmu, spočívající v uvedených dopadech do jeho osobní sféry obdobnou částkou. Vzhledem k tomu, že v uvedeném referenčním případě absentuje jak okolnost stíhání pro skutek, který není trestným činem, tak zejména okolnost medializace s dlouhodobým celostátním dopadem a poškozením pověsti, na něž téměř nemá vliv výsledek trestního stíhání, je nutno částku přiznanou jako peněžité zadostiučinění v tomto případě zvýšit tak, aby zadostiučinění postihlo i další, výše uvedené dopady trestního stíhání žalobce.
24. Pokud jde o další zjištěné okolnosti, zejména následky excesivní medializace trestního stíhání žalobce, odvolacímu soudu se nepodařilo zjistit žádný srovnatelný případ co do rozsahu časového (po celou dobu trestního stíhání, včetně veřejně vyjadřovaného nesouhlasu s výsledkem řízení v důsledku průběžně vedeného „mediálního procesu“) a co do společenského zásahu (pokrytí tématu v médiích s celostátní působností včetně celoplošných televizí, v rozsahu vyšších desítek výstupů).
25. Odvolací soud proto při určení částky představující přiměřené zadostiučinění za tento aspekt nemajetkové újmy vzniklé žalobci v důsledku trestního stíhání vyšel ze zásad formulovaných Ústavním soudem obecně ve vztahu k odškodňování újmy vzniklé v důsledku trestního stíhání bezúhonných osob, které působily ve veřejných funkcích či ve vedoucích funkcích exekutivy státu, jejich kariéra byla založena na uplatňování vysoké odbornosti, a které byly pro výkon veřejné funkce známy široké veřejnosti, tím, že trestní stíhání bylo medializováno a zasáhlo negativně do jejich profesního růstu (srov. nálezy ÚS sp. zn. II. ÚS 417/21 a III. ÚS 3271/20). V nálezu sp. zn. III. ÚS 3271/20 Ústavní soud jednak (s odkazem na nález ze dne 14. 1. 2021 sp. zn. I. ÚS 4293/18 bod 16 odůvodnění) uvedl, že „*Stát nesmí závažnost nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním bagatelizovat přiznáním nepřiměřeně nízké nebo dokonce jen symbolické náhrady.*“

Výše přiznané peněžité náhrady musí vždy naplnit požadavky plynoucí z čl. 36 odst. 3 Listiny a principu demokratického právního státu podle čl. 1 odst. 1 Ústavy. Mohlo by být výzvou pro obecné soudy, aby zvažily, zda již v minulosti přiznaná odškodnění, se kterými porovnávají nově přiznávaná, byla opravdu dostatečná“, jednak zdůraznil, že zásah trestního stíhání do cti a dobré pověsti poškozeného je o to citelnější, bylo-li trestní řízení posléze skončeno zprostředkujícím rozsudkem, v němž bylo konstatováno, že skutek, z něhož byl stěžovatel obžalován, nebyl trestným činem, a uložil obecným soudům povinnost „dostatečným způsobem přiblížit ke skutečnosti, že poškozený byl stíhán pro skutek, který (od počátku) vůbec nebyl trestným činem a zproštění obžaloby tak nebylo důsledkem "důkazní nouze", ale selháním verifikační (filtrační) funkce přípravného řízení“.

26. V nálezu sp. zn. I. ÚS 417/21 (řešeno odškodnění 5 let trvajícího trestního stíhání pro jednání právně kvalifikované jako trestný čin zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě podle ustanovení § 256 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 trestního zákoníku v souběhu s trestným činem zneužití pravomoci úřední osoby podle ustanovení § 329 odst. 1) písm. a) trestního zákoníku), Ústavní soud sice neurčil výši adekvátní náhrady, výslovně však vyslovil, že částka odpovídající 7.000 Kč za 1 měsíc stíhání není na zadostiučinění dostačující.
27. Odvolací soud vzal v úvahu, že společenská dehonestace žalobce, poškození jeho pověsti, společenského postavení a společenského a profesního života excesivní medializací jeho trestního stíhání je v porovnání se všemi prokázanými dopady trestního stíhání do jeho osobní sféry nejzávažnějším následkem tohoto stíhání. Současně nelze podceňovat ani nemajetkovou újmu spočívající v tom, že trestní stíhání bylo od samého počátku zjevně bezdůvodné, když skutek, pro který byl žalobce stíhán, nebyl trestným činem, což žalobce bezúspěšně namítal v opravných prostředcích.
28. Odvolací soud považuje za adekvátní zadostiučinění nemajetkové újmy vzniklé z těchto důvodů celkem částku dalších 300.000 Kč, vyjadřující závažnost této újmy a odpovídající intenzitě dopadů do osobní integrity a společenské sféry osobnosti žalobce, ve srovnání s částkou 700.000 Kč, agregující odškodnění zjištěných dopadů do sféry zdravotní, profesní a rodinné sféry, která byla odvozena od referenčního případu Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 19 C 304/2011 (sp. zn. Městského soudu v Praze 70 Co 27/2019).
29. Výsledná částka zadostiučinění 1.000.000 Kč odpovídá náhradě cca 12.300 Kč za 1 měsíc trestního stíhání, a tedy zcela v relaci s pravomocně přiznaným odškodněním 10.300 Kč za 1 měsíc trestního stíhání v případě obdobném (70 Co 27/2019), v němž však absentovala újma vzniklá v důsledku faktoru medializace a bezdůvodnosti trestního stíhání.
30. Skutečnost, že žalobce v jiném řízení uplatnil nárok na náhradu majetkové újmy (ušlého zisku), resp. odškodnění za nepřiměřeně dlouhou dobu trestního stíhání, není z hlediska určené adekvátního zadostiučinění za nemajetkovou újmu vzniklou v důsledku vedené trestního stíhání rozhodná; výsledek tohoto řízení mohou soudy při posouzení důvodnosti dalších nároků případně částečně zohlednit.
31. Vzhledem k tomu, že částku 480.000 Kč již žalovaná žalobci plnila a příslušenství této částky bylo žalobci přiznáno vyhovujícím výrokem I. rozsudku soudu I. stupně, zbývá na zadostiučinění doplatit částku 520.000 Kč s příslušenstvím. Z uvedených důvodů odvolací soud podle § 219 o. s. ř. potvrdil rozsudek soudu I. stupně v odvoláním napadeném zamítavém výroku (III.) pouze v části, pokud bylo rozhodnuto o nároku na zaplacení částky 2.500.000 Kč; ve zbývající části byl rozsudek soudu I. stupně ve výroku III. podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změněn a žalované uložena povinnost zaplatit žalobci 520.000 Kč s úrokem z prodlení z této částky, jehož výše a období, za něž byl přiznán, vychází ze skutkových zjištění o rozhodných skutečnostech, která učinil soud I. stupně.

32. K nároku na opatření písemné omluvy státu podpisem ministra spravedlnosti: Soud I. stupně vybuďoval zamítavé rozhodnutí na konstatování, že subjektem odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným trestním stíháním podle OdpŠk je stát, který je povinen poskytnout omluvu způsobem, který vyplývá ze zákona, nikoli ministr spravedlnosti osobně. Odvolací námitky žalobce nebyly způsobily zvrátit tento zásadně správný závěr soudu I. stupně.
33. Se žalobcem lze souhlasit v tom, že ministerstvo spravedlnosti, které je podle § 6 OdpŠk příslušné ve věci odškodnění za újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním jednat za stát, je monokratickým orgán, v jehož čele stojí ministr. Jednoduchým důsledkem tohoto faktu je však rovněž existence oprávnění ministra vést ministerstvo jako ústřední orgán státní správy (§ 1 zákona č. 2/1969 Sb.), včetně oprávnění k vydání organizačního řádu vymezujícího úkoly a zmocňující součásti úřadu k výkonu práv a povinností státu na vymezeném úseku působnosti ministerstva. Z uvedeného vyplývá, že obecně nemůže vzniknout soukromoprávní nárok na určení způsobu výkonu pravomoci státu, resp. určení způsobu právního jednání za stát, tedy v daném případě ani nárok žalobce na určení způsobu právního jednání Ministerstva spravedlnosti, jednajícího za stát podle § 6 OdpŠk tak, že písemná omluva bude opatřena podpisem ministra spravedlnosti. Rozhodnutí soudu I. stupně bylo tedy z uvedených důvodů podle § 219 o. s. ř. jako věcně správné potvrzeno.
34. K odvolání žalované do výroku o nákladech řízení mezi účastníky navzájem: Z obsahu spisu vyplývá, že soud I. stupně zhodnotil účelnost úkonů právní služby, vykonaných právním zástupcem žalobce (z hlediska § 142 odst. 1 o. s. ř.), správně. Žalobce prokázal provedení všech úkonů (včetně porad právního zástupce se žalobcem). Vzhledem k důvěrnosti porad je omezena možnost hodnocení jejich významu pro účelné uplatnění práva z obsahového hlediska; postačuje však, že porady mají časovou vazbu na úkony právní služby, vykonané vůči soudu a z věcného hlediska je jejich konání opodstatněno a) porušením povinnosti žalované rozhodnout o mimosoudním vypořádání nároku do 6 měsíců (odůvodňuje účelnost porady před podáním žaloby), b) výzvou k soudu doplnění žalobních tvrzení a navržení důkazů (odůvodňuje porady před sepisem doplnění žaloby, které bylo reakcí na poučení soudem podle § 118a o. s. ř., nikoli reakcí na výzvu k opravě a doplnění neprojednatelné žaloby § 43 o. s. ř., kterou má zřejmě na mysli žalovaná, namítající, že úkon spočívající v doplnění žaloby nelze přiznat, neboť perfektní žalobu je nutno zásadně učinit jedním podáním). Odvolání žalované tedy není důvodné.
35. Odvolací soud však o tomto odvolání žalované nerozhodoval samostatným výrokem, neboť vzhledem ke změně rozhodnutí soudu ve věci samé podle § 224 odst. 1, 2 o. s. ř. opětovně rozhodl o nákladech řízení před soudem I. stupně. Co do základu nároků na zaplacení peněžitého zadostiučinění i na poskytnutí písemné omluvy plně úspěšný žalobce má podle § 142 odst. 3 o. s. ř. právo na náhradu nákladů řízení z pctu 50.000Kč (§ 9 odst. 4 písm. a) AT). Výše náhrady byla určena jako součet odměny za právní zastoupení v sazbě 3.100 Kč za 12 úkonů právní služby (§ 7 odst. 5 AT), a to za přípravu a převzetí zastoupení, podání žaloby, 2x účast na jednání soudu, částečné zpětvzetí žaloby a 2x doplnění žaloby, a dále porady s klientem přesahující 1 hodinu ve dnech 22. 10. 2020, 17. 4. 2021, 20. 5. 2021, 9. 6. 2021, 30. 6. 2021, tj. odměna 37.200 Kč, náhrady hotových výdajů advokáta paušální částkou podle § 13 odst. 4 AT, tj. 3.600 Kč = (12 x 300 Kč) a náhrady za daň z přidané hodnoty v sazbě 21%, tj. 8.568 Kč, a soudní poplatek 2.000 Kč, celkem 51.368 Kč.
36. O nákladech odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 3 o. s. ř. ve prospěch žalobce, který měl co do základu nároku plný úspěch. Výše náhrady byla určena jako součet odměny za právní zastoupení v sazbě 3.100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. a) AT, § 7 odst. 5 AT), za 2 úkony právní služby podle § 11 odst. 1 AT (sepis odvolání, účast při ú. j. dne 12. 10. 2021) a v sazbě 1.550 Kč za 1 úkon právní služby podle § 11 odst. 2 písm. c) AT (vyjádření k odvolání nikoli ve věci samé), tj. odměna 7.750 Kč, náhrady hotových výdajů advokáta paušální částkou podle § 13 odst. 4 AT, za 3 úkony, tj. 900 Kč a náhrady za daň z přidané hodnoty v sazbě 21 %, tj. 1.816,50 Kč, celkem 10.466,50 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o. s. ř.).

Praha 13. října 2021

JUDr. Marcela Kučerová v. r.
předsedkyně senátu